

Samorządy terytorialne w Polsce. Przyszłość nie ogranicza się do powielania teraźniejszości!

Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

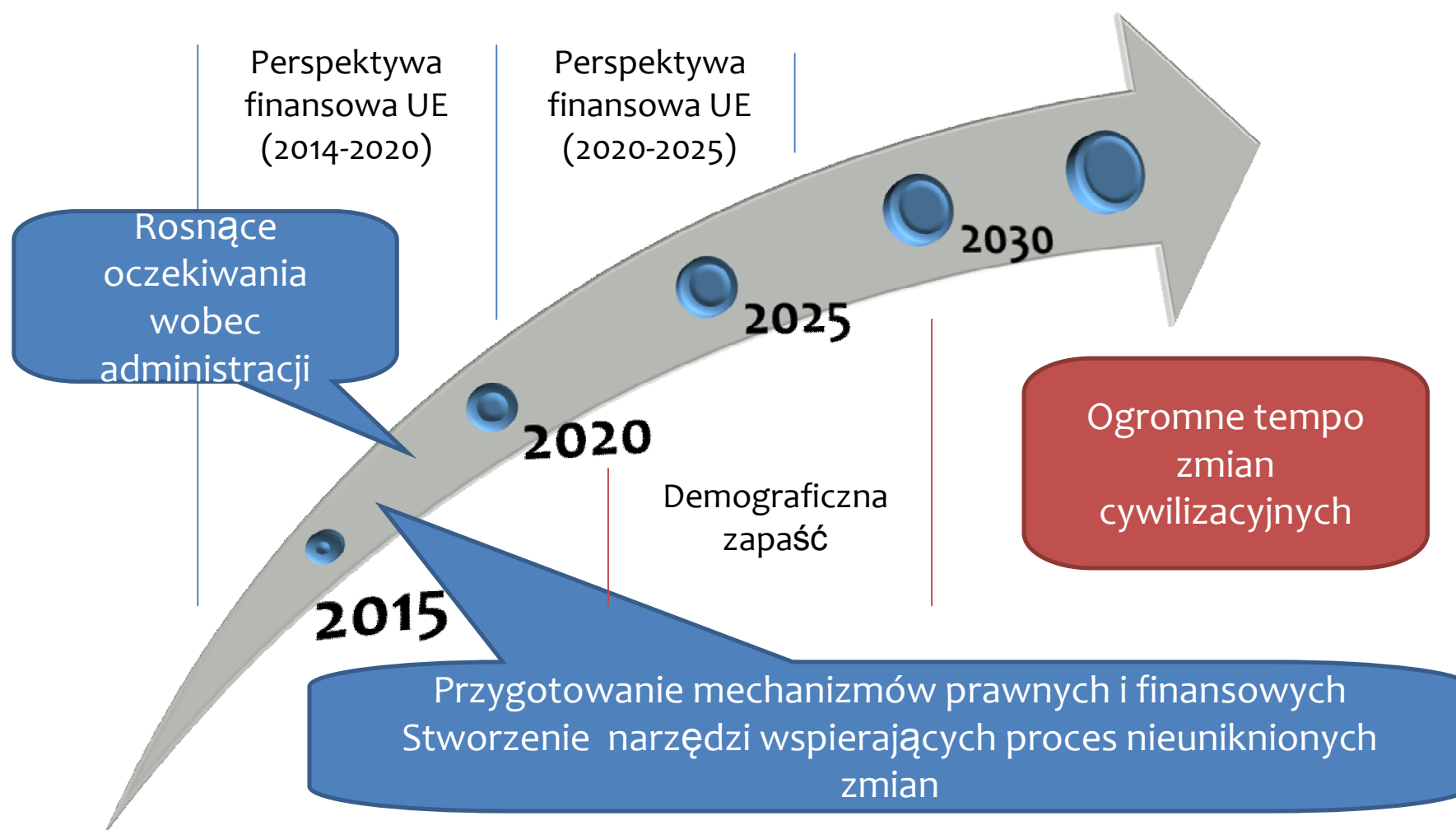
25 LAT SAMORZĄDNOŚCI

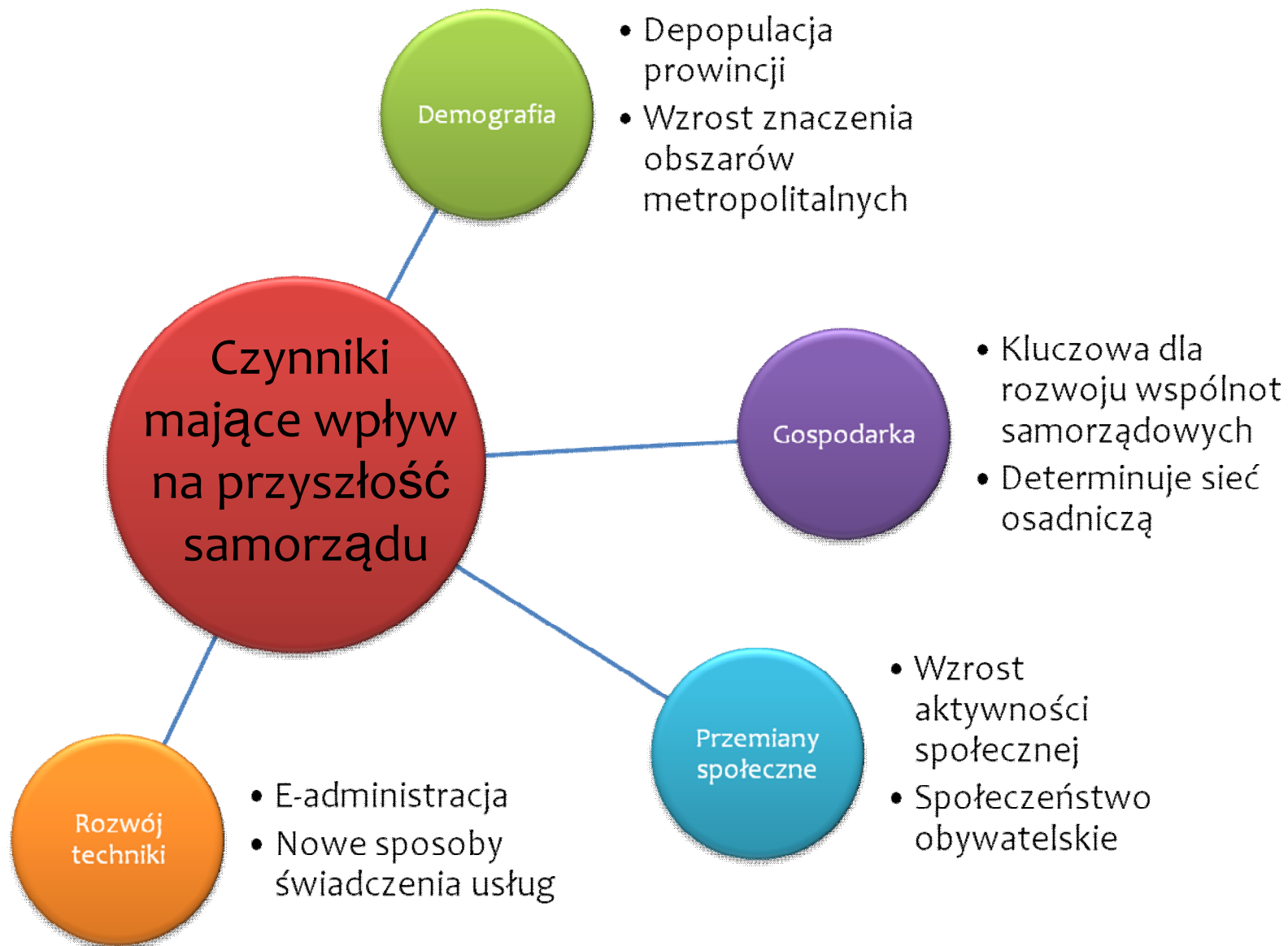
Konieczny jest impuls rozwojowy pozwalający na kontynuowanie sukcesu reformy samorządowej.

Istnieją, bowiem zjawiska i procesy, które niekorzystnie rzutują na działanie JST, a także brak jest długookresowej wizji funkcjonowania gmin, powiatów i województw.

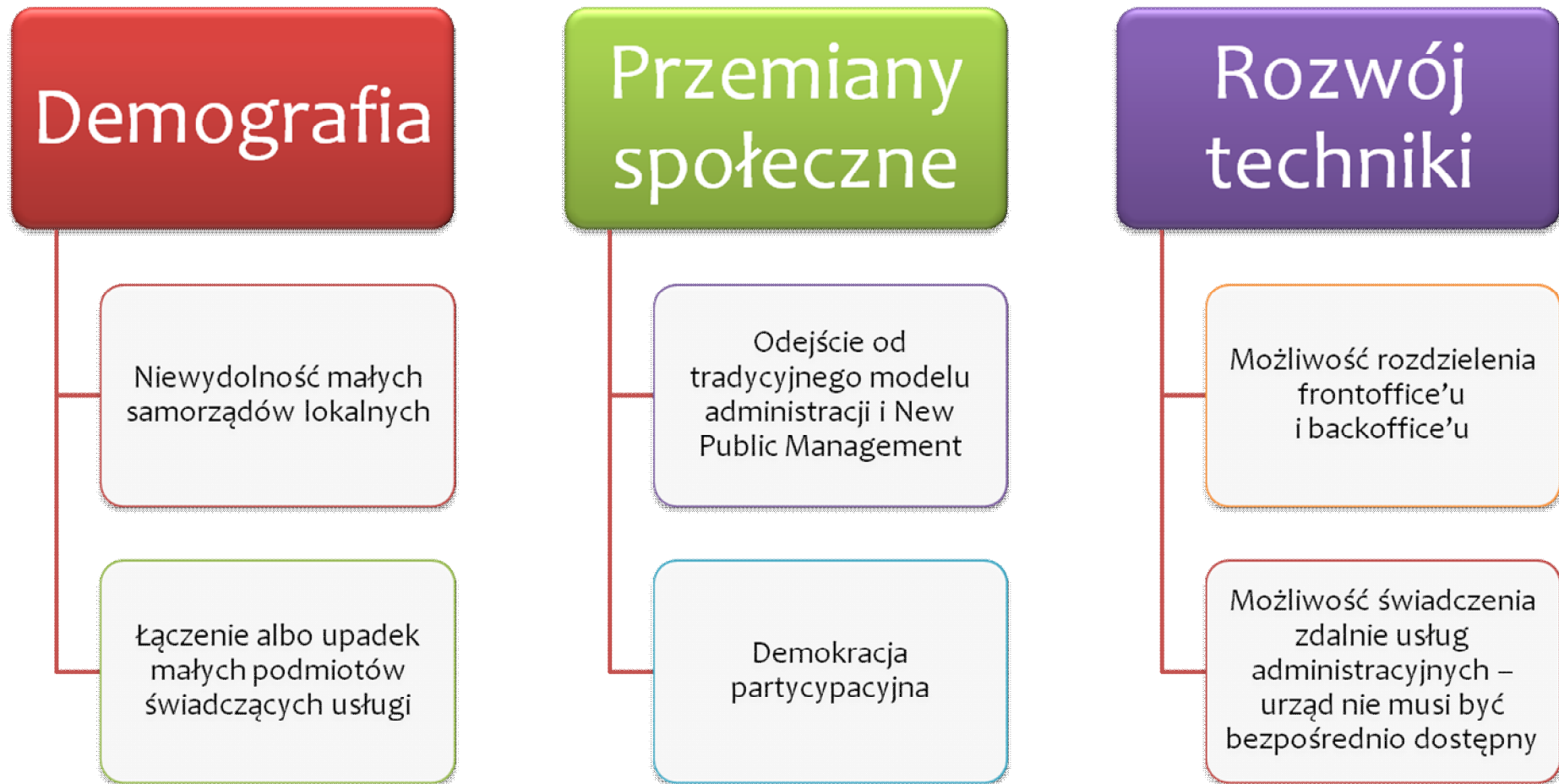
Modernizacja samorządu wymaga podjęcia zdecydowanych kroków, pozwalających na to by Polska czerpała z sukcesu samorządności.

Przyszłość administracji publicznej

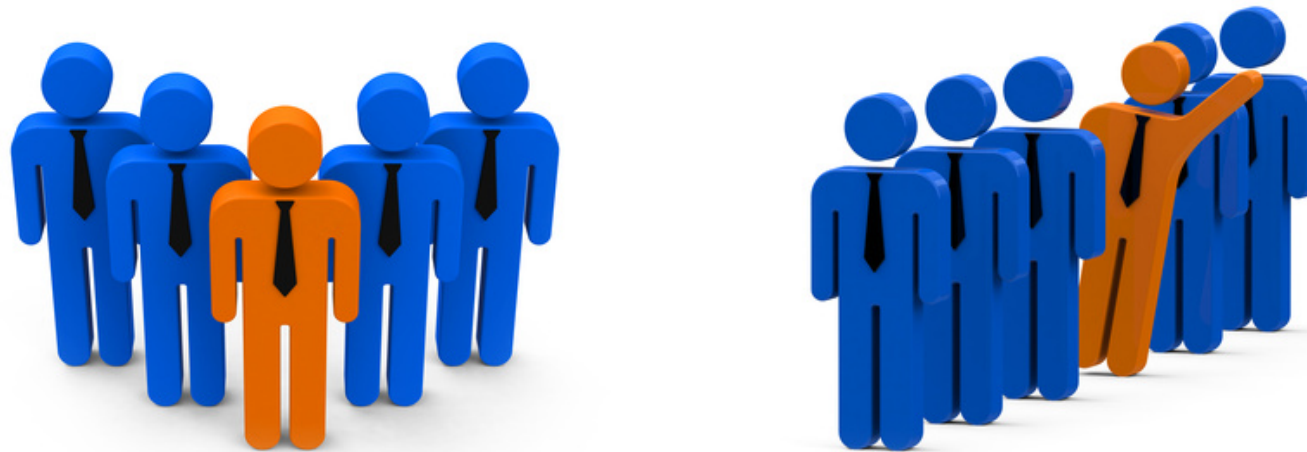

Przykładowe konsekwencje zmian cywilizacyjnych

Suwerenem wspólnota samorządowa

Służebna rola administracji publicznej

**Dokąd zmierza polski
samorząd terytorialny?**

Korzystny jest tylko jeden scenariusz

Ewolucyjne docieranie do zmian

- Kontrolowana ewolucja, nie rewolucja
- Marsz drobnymi krokami, ale codzienny
- Mechanizmy wsparcia dla aktywnych

Odgórne decyzje

- Arbitralne zmiany narzucane „z góry”
- Duże prawdopodobieństwo błędu
- Osłabienie motywacji do działania

Przyjmowanie rzeczywistości

- Dryfowanie w nieznaną przyszłość
- Nie gwarantuje dynamicznego rozwoju
- Degradacja znaczenia samorządów

Administracja publiczna powinna być **sprawną i nowoczesną**,
dzięki czemu może być **partnerem** dla przedsiębiorców
i partnerów społecznych oraz **kreatorem rozwoju** gospodarczego

Gospodarka samorządowcu!

Gospodarka samorządowcu!

Gospodarka samorządowcu!

Gospodarka samorządowcu!

Gospodarka samorządowcu!

Gospodarka samorządowcu!

Gospodarka samorządowcu!

Gospodarka samorządowcu!

Gospodarka samorządowcu!

Cele działań reformujących

- Zapewnienie trwałego rozwoju gospodarczego;
- Wzmocnienie zaangażowania obywatelskiego;
- Poprawa sprawności i efektywności działania administracji publicznej;

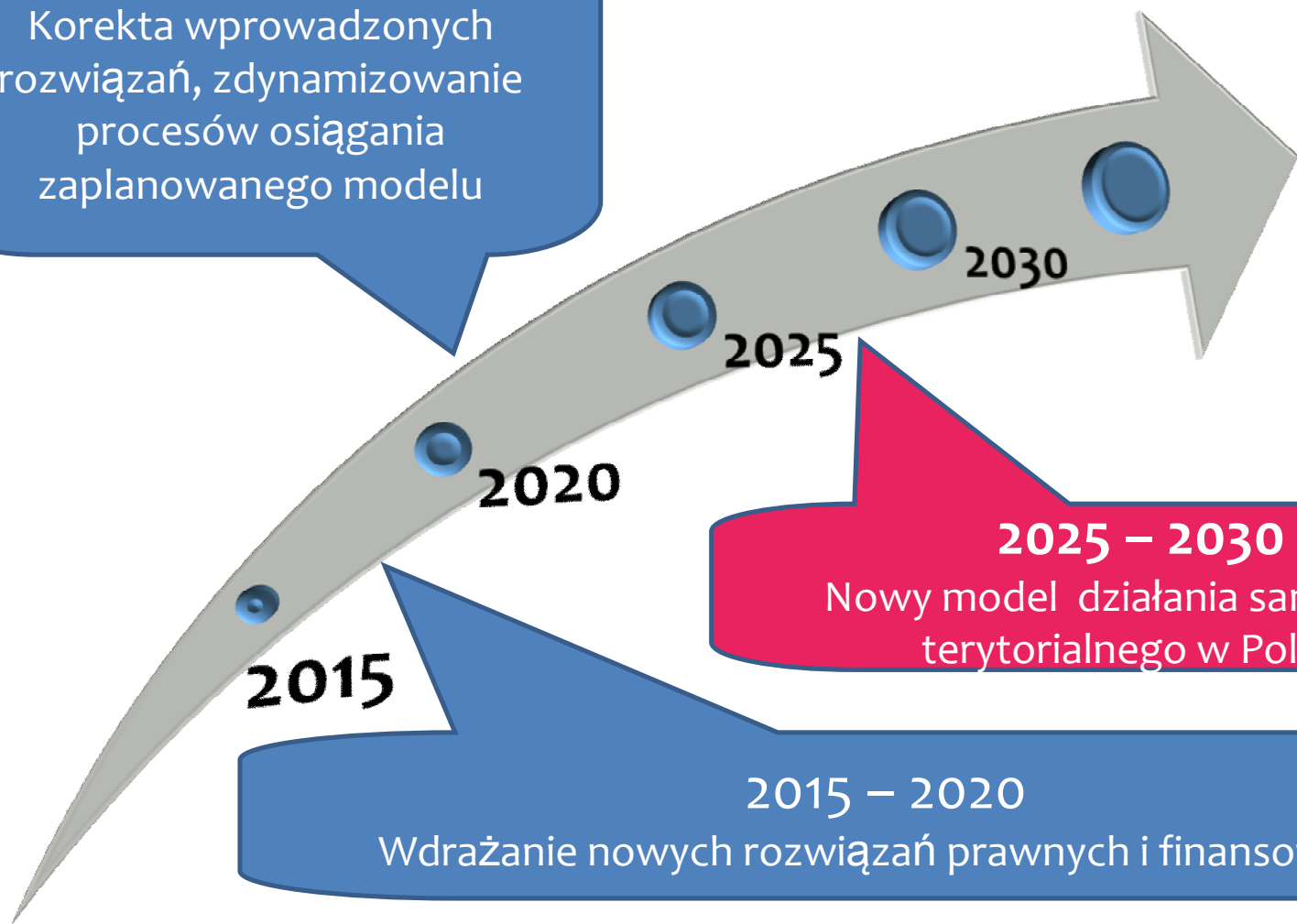
Wizja samorządu terytorialnego 2025-2030

Wzmocnione gminy, powiaty i województwa

**Kompetencyjnie, instytucjonalnie,
ekonomicznie, terytorialnie**

2020 – 2022
Korekta wprowadzonych rozwiązań, zdyktowanie procesów osiągnięcia zaplanowanego modelu

2025 – 2030
Nowy model działania samorządu terytorialnego w Polsce

2015 – 2020
Wdrażanie nowych rozwiązań prawnych i finansowych

Wzmocnienie kompetencyjne

- Większość z realizowanych obecnie przez JST zadań zleconych, wykonywanych jest jako **zadania własne**;
- **Klauzula generalna** – dookreślona;
- Zadania własne są finansowane z **dochodów własnych i subwencji**;
- Samorządy wykonują **część zadań** będących obecnie w gestii administracji rządowej i instytucji centralnych;
- Obecne zadania wojewody z zakresu administracji świadczącej i planowania rozwoju są **zadaniami samorządu regionalnego**;
- Mechanizmy **współpracy lub zespolenia z JST** obejmują większości służb, inspekcji, straży i innych instytucji szczebla lokalnego;
- Realizowana jest w praktyce zasada, że nadzór nad JST obejmuje jedynie **kryterium legalności**;
- Ujednolicone są zasady prowadzenia przez gminy, powiaty i województwa **działalności gospodarczej** poza sferą usług publicznych;

Wzmocnienie finansowe i majątkowe

- JST są **samowystarczalne dochodowo** (wąski margines samorządów, korzystać musi z mechanizmu wyrównawczego);
- Dochody JST są **zdywersyfikowane**;
- **PIT** jest podatkiem samorządowym;
- **Przepisy dotyczące JST są elastyczne**, umożliwiając korzystanie z nowoczesnych instrumentów finansowania przedsięwzięć rozwojowych;
- Z punktu widzenia konsolidacji rachunkowej - **JST jedną strukturą organizacyjną** i podmiotem gospodarki finansowej;
- Funkcjonują **mechanizmy dofinansowania z budżetu centralnego** przedsięwzięć rozwojowych realizowanych przez JST;
- Część obecnego **majątku skarbu państwa** znajduje się w rękach JST lub jest zarządzane przez JST;

Wzmocnienie instytucjonalne

- Organy samorządowe **odpowiadają za sposób realizowania usług publicznych** (wyposażone są w realną samodzielność w decydowaniu o sposobie wykonywania zadań publicznych);
- Zarówno zadania publiczne, jak i czynności w ich ramach są **przypisane bezpośrednio do JST** lub ich organów, a nie poszczególnych instytucji;
- JST mają w **autonomię w zakresie kształtowania własnych struktur organizacyjnych** oraz w **wyborze podmiotów zewnętrznych** realizujących ich imieniu zadania publiczne (np. **partnerstwa publiczno – publiczne, publiczno – prywatne i publiczno – społeczne** oraz jednostki organizacyjne wspólne dla wielu samorządów);
- JST współpracują w ramach **związków i stowarzyszeń** zrzeszających samorzady **różnego szczebla**;
- JST współpracują w formie instytucjonalnej w ramach **obszarów funkcjonalnych**;
- Działają **centra usług wspólnych** realizujące zadania w imieniu i na rzecz wielu samorządów lub ich jednostek organizacyjnych;

Wzmocnienie terytorialne

- Większość **miast połączonych** jest z okalającymi je **gminami**;
- Część **miast na prawach powiatu** połączona jest z okalającymi je **powiatami**;
- **Łączą się** sąsiadujące ze sobą: gminy, powiaty lub województwa;

Wybrane elementy zmian ustrojowych

- **Okręgi jednomandatowe** w powiatach i województwach lub „indywidualna ordynacja proporcjonalna”;
- **Bez ograniczeń kadencyjności**, a kadencje np. 6 – letnie?
- **Referendum**: progi jak obecnie, jawność finansowania kampanii referendalnej, może referendum obligatoryjne w kwestiach strategicznych, kluczowych dla jst?
- **Absolutorium** uproszczone;
- Dostosowanie **struktury SKO** do podziału terytorialnego;
- **Wystandaryzowany nadzór** nad działalnością samorządów terytorialnych;

Konieczna jest równowaga?

Organy samorządu terytorialnego

Kluczowe dla rozwoju społeczno – gospodarczego

Zarządzanie uczestniczące

- Wzmocnienie **udziału obywateli** w funkcjonowaniu wspólnoty samorządowej;
- Wprowadzenie **różnych form organizacji jednostek pomocniczych** gminy;
- Wzmocnienie zaangażowania obywatelskiego w działalność samorządową poprzez wprowadzenie **nowych form aktywności obywatelskiej** oraz **środków wsparcia finansowego dla lokalnych inicjatyw**. Zwiększenie **transparentności** działania samorządu terytorialnego;
- Wzmocnienie **partycypacji społecznej w toku planowania finansowego** w jednostkach samorządu terytorialnego;

**Samorządy terytorialne w Polsce.
Przyszłość nie ogranicza się do
powielania teraźniejszości!**

Dziękuję za uwagę